

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. II. De iis quæ ad Missæ celebrationem requiruntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

SECTIO SECUNDA.

De iis quæ ad Missæ celebrationem requiruntur.

I
Sine altari celebrari non potest.

QUÆRES primò: An, & quale requiratur altare ad Missam celebrandam? Respondetur, non esse licitum celebrare sine altari: ita omnes Auctores, cum sacrificium sine altari confici non possit. Altare majus olim ut plurimum erigebatur versus Orientem, sed solum ex decentiâ, non necessitate: ita Suarez d. 81. sect. 5. sine, & Filliu. tract. 5. cap. 4. n. 123.

Altare debet esse lapideum.

Altare autem debet esse lapideum à tempore Sylvestri Papæ, & habetur cap. *Altaria* de Consecratione d. 1. & vel lapis integer, qui totum per se altare constituat, ut ait Suarez, & Bonacina d. 4. quæst. ultimâ, p. 9. num. 12. vel portatile, seu mobile, aut viaticum, ut vocant, tantæ magnitudinis, ut hostiam seu patenam cum pede calicis, inquit Suarez d. 81. sect. 5. & Fill. tract. quinto, cap. quarto, num. 121. vel ut corpus cum majore parte calicis capiat, inquit Tol. lib. 2. cap. 2. num. 10. licet ut ait Layman tract. quinto, cap. 6. num. secundo, non oporteat quemquam scrupulosè sollicitum esse ut calix & patena secundum omnes sui partes super lapidem consistant; sufficit enim, inquit, si major eorum pars in eo posita sit, quod etiam docet Suarez citatus.

Debet altare esse consecratum ab Episcopo.

Hoc altare necessariò debet esse consecratum ab Episcopo, licet Paulus III. concesserit Presbyteris Societatis Jesu, ut in partibus remotissimis infidelium, ubi Episcopi non sunt, possint altaria consecrare. Amittitur verò consecrationem si notabiliter ita frangatur, ut in nullâ ejus parte collocari calix cum patenâ possit. Altare autem fixum ulterius definit esse consecratum ipso facto quòd à reliquâ structurâ removeatur. Layman etiam, & alii nonnulli volunt altare portatile amittere consecrationem, si à ligno cui inclusum est separetur, si in illo ligno sit signum seu locus Reliquiarum. Suarez tamen citatus, Filliu. & alii affirmant nec lignum ad altare portatile necessarium esse, nec Reliquias, jam usu cessasse.

Quid de Reliquiis.

QUÆRES secundò: Quomodo vestiri debeat Altare ad sacrificium Missæ? In primis duæ mappæ lineæ, quas toballas vocant, extendi debent, vel saltem una duplicata. Deinde requiruntur corporale similiter lineum quoad partem anteriorem, hoc olim tantæ erat longitudinis, ut etiam calicem cooperiret, nunc autem divisum est, & illa pars, quam pallam vocamus, id præstat, quæ proinde ex parte posteriore linea esse debet: ita Suarez d. 81. sect. 6. Bonacina d. 4. quæst. ultimâ, p. 9. num. 23. & 24. Saverb. *Missæ*, num. 7. Layman tract. 5. cap. sexto, num. 10. Filliu. tract. quinto, cap. quarto, num. 124. addens probabile esse præter corporale requiri mappam triplicem, & eos qui diligenter tractant res divinas tribus mappis uti, quod etiam affirmat Suarez, & constat ex rubricis.

Palla & corporale debent esse benedicta.

Palla & corporale debent esse ab Episcopo benedicta, quod etiam in aliis mappis tegentibus altare observari solet, licet non sit necessarium, quare (inquit Sa, Bonacina, Layman, & Azor cap. 28, quæst. 8. sine) si celebratio nulla map-

pa benedicta præsto sit, fas est adhibere non benedictas, quæ deinde, sicuti prius, usibus profanis applicari poterunt.

Corporale debet esse mundum & int. grum.
Corporale integrum sit oportet; si enim notabiliter fractum sit, amittit consecrationem. Deinde debet esse mundum; si enim notabiliter immundum sit, foret peccatum mortale illud ad Missæ sacrificium adhibere: ita Sa, Suarez, & Bonacina citati.

QUÆRES tertio: Qualis in sacrificio Missæ requiratur calix & patena? Præter dicta requiruntur calix & patena, idque ex auro, argento, aut stanno, non ex alia materia, saltem quoad cuppam calicis: ita Suarius d. 81. sect. 7. Filliucius tract. 5. cap. 4. num. 130. Bonacina d. 2. quæst. ultimâ, p. 9. num. 16. Layman tract. 5. c. 6. num. 12. ita enim habetur cap. *Vasa* de consecr. d. 1. & in Concilio Tribur. & Rhemenf. Unde ex aurichalco, ære, ferro, ligno, vitro, aut lapide confici modo calix non potest, licet aliqua ex istis olim fuerint in usu, & etiamnum quidam dubitent de plumbo, eo quòd censeant esse genus stanni. Debent verò ambo esse consecrata propriè, seu christmate peruncta, idque sub pena depositionis ab officio & beneficio præcipitur. Amittitur verò consecratio quando interior pars denuo inauratur: ita Vasquez tertia parte, d. 233. cap. 4. n. 34. Suarez citatus, Filliucius num. 132. Bonac. n. 18. licet Sa & Coninck negent. Fatentur etiam omnes non amitti consecrationem per solam auri deperditionem. Calix tornatilis non amittit consecrationem quoties cuppa à pede separatur, amittit vero si per fractionem id contingat.

III
Qualis requiratur calix & patena.

Debet esse propriè consecratum.

De pixide in qua servatur sanctissimum Sacramentum certum in primis est non requiri ut sit propriè consecrata, cum sola illius benedictio ponatur in Pontificali: imò Suarez, Vasquez, Filliucius & Bonacina, licet suadendum esse dicant ut consecretur, asserunt tamen non esse necessarium.

De pixide in qua servatur consecratum.

QUÆRES quarto: An requiratur Crux, lumen, & missale? Crux sub peccato veniali in altari tempore Missæ requiratur: ita Suarez d. 81. l. 6. Filliu. tract. 5. cap. 4. num. 127. Bonacina d. 2. quæst. ultimâ, p. 9. num. 29. Layman tract. 5. cap. 6. num. 12. & 17.

IV
Crux requiritur sub veniali.

Sub mortali secundum omnes requiritur lumen. Nunc ex consuetudine adhibentur duæ candelæ, eæque ex cerâ, in rigore tamen secundum omnes sufficit una, & in necessitate lucerna ex oleo, ut ait Suarez, & Fill. imò juxta Bonac. Azor, & Laym. n. 17. ex sevo, modò absit scandalum, quod alii non negant præter Suar. mihi que videtur probabile.

Lumen sub mortali.

Librum etiam qui saltem canonem contineat requirunt omnes sub mortali, per se loquendo, cum se periculo exponat graviter errandi, licet si quis perfectissimè omnia nosset memoriter, nullam esse rationem fateatur Suarez cur, secluso scandalo, peccet mortaliter, qui sine libro celebrat, cum nullum extet hujus rei præceptum. Quod etiam in aliquo casu admittit Layman numero decimo septimo, longèque est probabilius.

Liber per se loquendo requiritur sub mortali.

QUÆRES quinto: An, & qualis requiratur minister? Olim ad Missam duo requirebantur ministri, nunc usus obrinuit ut in Missis privatis sufficiat unus; quando autem Sacerdos dicit *Domine vobiscum, Orate fratres*, &c. alloquitur Ecclesiam, sicque verba sunt vera: ita Suarez d. 87. sect. 1. sine, Filliu. tract. 5. cap. 6. numero 192. & sequentibus, Bonacina d. quarto, quæst. ultimâ, p. 9. num. 33. Layman tract. 5. cap. 6.

V
De ministro in Missa vel quis.

cap. 6. num. 13. & alii passim, qui aiunt per se loquendo esse mortale Missam sine ministro celebrare. Ratio est, quia hoc expressè præcipitur cap. Hoc quoque de Consecratione d. 1. & c. Proposuit de filiis Presbyterorum. Layman tamen ait in quibusdam partibus Germaniæ usum obtinuisse ut Sacerdos sine ministro respondente Missam celebrat.

An sit necessarius.

In aliquo casu celebrari potest sine ministro.

Possuntne femina admitti ad inservendum sacro.

VI.

Vi debet calcis.

Non potest sine gravi causa celebrare quis solo capite.

VII.

Sex vestes diversa in Missa debent adhiberi.

Quanam ex his in casu necessitatis possint omitti.

In casu tamen necessitatis ait Suarez, & Filliu. ut si fumendum, vel alteri dandum esset viaticum, imo si in die festo alioqui Sacrum esset omittendum, posse Sacerdotem sine ministro Missam celebrare, licet in hoc postremo casu neget Bonacina citatus. Filliucius verò addit etiam in casu minoris necessitatis, si nullus adfit qui inservire nōrit, posse Sacerdotem ipsum tunc instruere præeundo, & suam vicissim partem subijciendo. Eremita etiam secundum omnes non potest sine dispensatione Missam solus celebrare, cum status sit voluntarius, non casus necessitatis.

Omnes tamen in hoc conveniunt omittendum potius esse Sacrum, quam tœminam ad altare, ut ex vicino respondeat, aquam & vinum porrigat, & reliqua præster, admittendam, tum quia c. 7. de cohabitatione clericorum & mulierum id expressè prohibetur, tum ob indecentiam & periculum. Permittitur tamen ut sanctimonialia à longè ex choro Sacerdoti respondeant ad altare celebranti. Quibusdam tamen in locis consuetudo invaluisse videtur ut feminae Sacro in necessitate inserviant.

Quæres sextò: An celebrare possit Sacerdos cooperto capite, aut sine calcis? Debet Sacerdos uti calcis dum celebrat, quod tamen non sub mortali præcipitur, sed ex decentiâ: ita Suarez d. 82. sect. 3. sine, Bonacina d. 4. q. ultimâ, p. 9. num. 28. Layman tractatu 5. cap. sexto, num. 15.

Graviter verò, & sub privatione communionis prohibetur cap. Nullus de Consecratione d. 1. Ne Presbyter ullus Missam celebret recto capite. Si tamen urgeret aliqua necessitas, posset Episcopus concedere dispensationem, ut saltem usque ad consecrationem sit capite operto. Imo si gravis esset necessitas, nec posset dispensatio facile postulari, liceret id, etiam non petita dispensatione, privatim facere, vel etiam publicè, si causa sit omnino præsentibus manifesta: ita Layman num. 16. & alii citati.

Quæres septimò: Quæ vestes adhibendæ sint in sacrificio Missæ? Respondetur: Amictum, albam, cingulum, manipulum, stolam, & planetam esse necessaria, ita & unum ex his sex voluntariè sine peccato mortali omitti non possit: ita Suarez disp. 82. sect. 3. Tolet. l. 2. cap. 2. num. 2. Filliucius tract. 5. cap. 5. num. 147. Bonacina disp. 4. quæst. ultima, p. 9. n. 2. & 7. Layman tract. 5. c. 6. n. 17. Probatur ex universali Ecclesiæ consuetudine, quæ hunc ritum observat tanquam necessarium, & maximè spectantem ad reverentiam sanctissimi Sacramenti, quæ etiam de causâ non debent esse immundæ, licet plerumque secundum Auctores in hoc solum committatur peccatum veniale.

In casu tamen necessitatis unam vel alteram ex minoribus harum vestium omittere, ut stolam vel manipulum non est peccatum mortale: ita Suarez, Filliucius num. 149. Layman num. 17. & alii. Orationes verò quæ præscribuntur, dici debent dum se vestit Sacerdos, nec omitti possunt sine peccato veniali: ita Suarez, Bonacina n. 31.

& alii. Imo Navarrus & Azor dicunt esse mortale, & insinuat Gavantus tom. 1. parte 2. titulo 1. num. secundo.

Quæres octavò: Debeatne hæ vestes esse benedictæ. Quod de vestibus diximus, dicendum de earum benedictione; vestis enim non benedicta perinde est ac nulla: ita Suarez, Layman, Bonacina, Filliucius proximè citati, & habetur cap. Quod in dubiis de consecratione Ecclesiæ vel altaris, & probat praxis Ecclesiæ. Scotus tamen & Richardus aiunt licitum esse uti cingulo non benedicto, quam tamen sententiam Navarrus & Suarez aiunt non esse tutam.

Quæres quando censeantur vestes Sacerdotales amittere benedictionem. Respondetur: Quando ita sunt lacerae ut reddantur non aptæ usui cui primò sunt destinatae, nec priorem figuram retinent: quare si ab albâ manica dividatur, licet eadem rursus apponatur, amittit alba benedictionem: quod etiam dicendum de cingulo, si ita frangatur, ut neutra pars sufficiat ad cingendum, secus si altera adhuc pars sufficiat, licet nova ei addatur, vel reficiatur antequam planè frangatur. Stola etiam pro cingulo deservire potest, sicut & pro manipulo, & hic pro stolâ, si sit satis longus: Ita Paludanus, Sylvester, Suarez tertia parte, tom. 3. d. 82. sect. 2. sine, Bonacina d. 4. quæst. ultimâ, p. 9. num. 26. Navarrus, Azor, Sa, Layman, & alii.

Quæres nonò: Possintne laici tangere res sacras? Respondetur: Vestes illas aut vasa quæ vel chrismate delibuta sunt, vel immediatè contingunt Corpus Domini, qualia sunt lapis sacratuus, calix, patena, corporale, purificatorium, Agni benedicti, &c. non posse à laicis sine peccato nudâ manu contingi; hoc enim prohibetur cap. Sacratuus, & debita his rebus reverentia id videtur requirere. Secluso tamen contemptu solum est veniale: ita Suarez tertia parte, tom. tertio, disp. 81. sect. 8. §. Tertium exemplum, Filliucius tract. 5. cap. 4. num. 135. Bonacina d. 4. quæst. ultima, p. 9. num. 20. Layman tract. 5. c. 6. num. 19. Azor tom. 1. lib. 9. c. 9. quæst. 3. & alii. Imo, si rationalis detur causa, nullum omnino erit peccatum, ut ait Layman citatus, & alii.

Debent itaque corporalia & purificatoria à Diacono vel Sacerdote prius semel ablui, quam laicis lavanda, aut reficienda tradantur, & aqua illa in piscinam sacram mitti: ita habetur c. Nemo, de consecratione d. 1. Vasa autem sacra, dum in iis actu continetur Corpus & Sanguis Domini, non possunt à quovis præterquam à Sacerdote aut Diacono sine gravi culpâ tangi: ita omnes citati.

VIII.

Ha vestes debent esse benedictæ.

Quando ha vestes amittunt benedictionem.

IX.

Corporalia, & alia huiusmodi non possunt.

Debent corporalia & purificatoria semel à Sacerdote aut Diacono lavari.

SECTIO TERTIA.

De quibusdam Missæ circumstantiis.

Quæres primò: Possitne Missa inchoata interrumpi, vel etiam abrumpi? Resp. In aliquo casu posse, ut si habenda sit contio, ordines conferendi, moribundi confessio excipienda, aut extrema Unctio eidem danda, &c. Sine gravi tamen causâ interrumpi Sacrum non debet: ita Henriquez lib. 9. cap. 30. num. 3. Bonacina d. 4. quæst. ultimâ, p. 10. num. 24. Gavanti p. 3. tit. 10. num. 18. Layman tractatu quinto, cap. 7. num. 1.

Quoad secundum non potest Missa inchoata sine gravi causâ abrumpi: ita Layman citatus n. 2. & omnes

I.

Sine gravi causâ interruptum non debet.

Necque etiam potest si gravi causâ abrumpi.